

Ej verkställda beslut och domar enligt 9 § Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS)

FÖRORD

Länsstyrelsen har sedan 1999 genom en enkätundersökning årligen kartlagt antalet ej verkställda domar och beslut enligt 9 §, lag om stöd och service för vissa funktionshindrade (LSS).

I föreliggande rapport redovisas antalet ej verkställda domar och beslut den 31 december 2006 samt antalet avslagsbeslut som trots bedömt behov gjorts under 2006.

Linköping i juli 2007

Bo Silén
Socialdirektör

Jörgen Sperens
Socialkonsulent

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

SAMMANFATTNING MED LÄNSSTYRELSENS KOMMENTARER	4
1. INLEDNING	6
2. SYFTE	6
3. METOD	6
4. REDOVISNING AV ENKÄTSVAREN	7
4.1 ANTALET DOMAR SOM EJ VERKSTÄLLTS	7
4.2 ANTALET BESLUT SOM EJ VERKSTÄLLTS	8
4.2.1 FÖRDELNING MELLAN MÄN OCH KVINNOR	8
4.3 VILKA BESLUT VERKSTÄLLS EJ	9
4.4 HUR SER DET UT I KOMMUNERNA?	10
4.5 JÄMFÖRELSETAL FÖR KONTAKTPERSON, KORTTIDSVISTELSE OCH BOSTAD MED SÄRSKILD SERVICE	11
4.6 HUR LÅNG TID KAN GÅ INNAN ETT BESLUT VERKSTÄLLS?	12
4.7 ERBJUDANDE OM INSATS ENLIGT BESLUTET	13
4.8 AVSLAG TROTS BEDÖMT BEHOV	13
4.9 ÅTGÄRDER SOM GENOMFÖRTS FÖR ATT MINSKA ANTALET EJ VERKSTÄLLDA BESLUT	14
5. HANDLÄGGNING	14
6. SÄRSKILD AVGIFT – LSS	15

SAMMANFATTNING MED LÄNSSTYRELSENS KOMMENTARER

Föreliggande kartläggning av ej verkställda domar, ej verkställda beslut samt avslag trots bedömt behov vid årsskiftet 2006/07 är den åttonde sedan 1999 som Länsstyrelsen genomför. Kartläggningen utförs enligt uppdrag i regeringens regleringsbrev och enkätmaterialen vidarebefordras till Socialstyrelsen.

Vid årsskiftet 2006/07 fanns tre ej verkställda domar i länet. Det är en kraftig minskning jämfört med de två närmast föregående årens nio respektive åtta domar. Domarna var fördelade på två för Linköping och en för Motala. Insatserna gällde för Linköpings del bostad med särskild service och kontaktperson samt för Motala kontaktperson.

Länsstyrelsen bedömer att risken för att bli påförd en sanktionsavgift om en dom inte verkställs inom rimlig tid på ett markant sätt bidragit till en ökad planering samt att minska antalet ej verkställda domar. Orsaken till införandet av sanktionsavgift var förutom rättssäkerhetsaspekten för den enskilde även att tvinga fram ett konstruktivt prognosarbete och en mer aktiv planering från kommunernas sida än tidigare.

Länsstyrelsen har 2006 vid ett tillfälle ansökt hos Länsrätten om påförande av sanktionsavgift. Ansökan gällde Linköpings kommun där dröjsmålet av Länsrätten bedömdes som oskäligt vilket resulterade i att sanktionsavgift utdömdes.

Två av de tre ej verkställda domarna rör kontaktperson. Det är knappast oväntat då situationen för insatsen kontaktperson, när det gäller rekrytering i kombination med ett ökat behov, under åtskilliga år varit problematisk att klara för kommunerna.

Tio av länets kommuner hade vid årsskiftet 2006/07 ej verkställda beslut. Det totala antalet uppgick till 164 vilket är en liten ökning jämfört med förra mätningen men mer än dubbelt så många som för tre år sedan.

Norrköping har de allra flesta ej verkställda beslut följt av Motala och Linköping. De båda sistnämnda kommunerna har dock mindre än hälften så många ej verkställda beslut som Norrköping.

Länsstyrelsen har vid flera tillfällen fört fram det oacceptabla med den negativa utvecklingen och det alltför höga antalet ej verkställda beslut. Det gäller både rättssäkerhetsaspekten som att lagstiftningens grundtanke om goda levnadsvillkor för funktionshindrade personer sätts ur spel.

På grund av den pågående översynen av LSS-lagstiftningen har den sedan den 1 juli 2006 tillkomna bestämmelsen i socialtjänstlagen om möjligheten att påföra sanktionsavgift även vid ej verkställda beslut inte införts i LSS. Bestämmelsen i socialtjänstlagen innebär att en kommun som inte inom skälig tid tillhandahåller ett bistånd som någon är berättigad till skall åläggas att betala en särskild avgift. Det gäller även vid längre avbrott i verkställelse av en insats.

Insatsen kontaktperson svarar liksom tidigare för mer än hälften av de ej verkställda LSS-besluten. Problematiken blir alltmer uttalad när det gäller att ersätta tidigare kontaktpersoner som slutat. Tillsammans med svårigheter i nyrekrytering samt att behovet av insatsen samtidigt ökat alltmer ger en närmast olöslig situation.

Rekryteringsproblemen för kontaktperson är mest accentuerad i de största kommunerna. Svårigheterna har också en annan dimension och då gäller det problemen att hitta kontaktpersoner till psykiskt funktionshindrade och personer med mycket svåra utvecklingsstörningar. För dessa båda grupper krävs i praktiken yrkesutbildade personer vilket går stick i stäv med de regler i LSS om ickeprofessionella personer som gäller i dag.

Det är Länsstyrelsens uppfattning att en förändring kring rekryteringen av insatsen kontaktperson och vilken kompetens som ska krävas är nödvändig för att komma tillrätta med det stora antalet ej verkställda beslut.

Beträffande den kostnadsmässigt tyngsta av insatserna, bostad med särskild service, har antalet sjunkit något jämfört med förra mätningen. Förändringen är dock marginell och här finns ett mörkertal då några kommuner väntar med beslut tills insatsen kan verkställas.

Korttidsvistelse är efter en tillfällig nedgång förra året tillbaka på en tidigare alltför hög nivå. Norrköping svarar här för 12 av 15 ej verkställda beslut. Korttidsvistelse är oberoende om det är kontinuerlig avlastning eller i form av exempelvis läservistelse en mycket avgörande insats för den funktionshindrade och dennes familj.

Det kanske mest förvånande de senaste åren är ökningen av antalet ej verkställda beslut för daglig verksamhet. Den aktuella mätningens 21 ej verkställda beslut ska jämföras med tre för två år sedan. Motala och Norrköping är de kommuner som har flest ej verkställda beslut för daglig verksamhet. Lite oväntat då båda kommunerna arbetar mycket aktivt med att utveckla daglig verksamhet med ett större och mer varierat utbud med syftet att skapa ett bättre innehåll än tidigare.

Antalet ej verkställda beslut som är äldre än sex månader har minskat från två tredjedelar till hälften. Det finns dock fortfarande en stor andel äldre beslut och dessa är koncentrerade till kontaktperson och i första hand Linköping och Söderköping. Beträffande Norrköping är merparten av de ej verkställda besluten yngre än sex månader vilket också gäller Motala. För Mjölby, Åtvidaberg och Kinda ligger de flesta beslut inom en acceptabel tremånadersram.

Länsstyrelsens slutsatser om situationen i länet är att kommunerna fortfarande inte kommit tillrätta med den obalans mellan behov och tillgång som funnit under flera år vilket resulterat i att antalet ej verkställda beslut är flera än på åtskilliga år. Ett förhållande som är mycket oroande enligt Länsstyrelsens mening och mest markant beträffande kontaktperson där åtgärder måste vidtagas för att öka möjligheterna till verkställelse.

Det är inte onaturligt att en kommun vid en viss mätning har ej verkställda beslut. Oacceptabelt är däremot att ej verkställda beslut i alltför stor utsträckning blir äldre än sex månader och i många fall äldre än ett år. Rättsäkerheten sätts därigenom på ett flagrant sätt ur spel liksom LSS-lagstiftningens huvudmål att den enskilde ska tillförsäkras goda levnadsvillkor.

1. INLEDNING

Länsstyrelsen har sedan årsskiftet 1999/2000 haft regeringens uppdrag att följa utvecklingen i länet beträffande ej verkställda domar respektive beslut inom LSS-området. Mätningar har genomförts via enkätundersökningar vid årsskiftena.

Av regeringens regleringsbrev för budgetåret 2006 framgår att länsstyrelserna skall kartlägga antalet ej verkställda domar och beslut samt avslag trots bedömt behov. Länsstyrelsen och Socialstyrelsen har vartannat år i uppdrag att tillsammans göra denna kartläggning vilket då resulterar i en rikstäckande rapport. Föreliggande undersökning genomförs enbart av respektive länsstyrelse. Resultatet av länsstyrelsernas enkätundersökning överlämnas dock till Socialstyrelsen som kommer att sammanställa en nationell rapport.

2. SYFTE

Syftet med kartläggningen har varit att få en bild av den aktuella situationen men också av utvecklingen genom att jämföra årets resultat med motsvarande siffror från tidigare mättillfällen. Ett syfte är även att få fram material som ska utgöra underlag för diskussion vid Länsstyrelsens tillsyn av kommunerna såväl när det gäller handläggningsrutiner som planering för att kunna tillgodose behovet av LSS-insatser.

3. METOD

Undersökningens bas utgörs av en enkät bestående av fyra delar som sänts till samtliga kommuner i länet.

Enkätens olika delar är:

- Förekomst av ej verkställda beslut och domar samt avslagsbeslut trots bedömt behov.
- Ej verkställt beslut per den 31 december 2006
- Ej verkställd dom per den 31 december 2006
- Avslagsbeslut trots bedömt behov under 2006

De frågor som enkäten avsåg att besvara var;

- Hur många ej verkställda beslut och domar enligt 9 § LSS fanns den 31 december 2006?
- Vilka insatser gällde dessa beslut och domar?
- Hur lång tid hade gått från beslut till mättillfället?
- Hur många ansökningar om insatser enligt 9 § LSS avsågs under 2006 trots bedömt behov?
- Hur många personer (fördelade på ålder och kön) berördes av ej verkställda beslut och domar samt avslag trots konstaterat behov.

Samtliga kommuner i länet har besvarat enkäten.

4. REDOVISNING AV ENKÄTSVAREN

4.1 Antalet domar som ej verkställts

Antalet ej verkställda domar vid årsskiftet 2006/07 har minskat kraftigt jämfört med de två senaste mätningarna. I den nu aktuella mätningen var det tre ej verkställda domar mot nio respektive åtta åren dessförinnan. De tre domarna gäller i två fall kontaktperson och i ett fall bostad med särskild service.

Motala och Linköping är de kommuner som redovisat ej verkställda domar. Motala har en dom rörande kontaktperson och Linköping en dom vardera för kontaktperson och bostad med särskild service.

Domar gällande bostad med särskild service är den insats som varit svårast att verkställa. De senaste åren har nivån legat kring fem men har nu sjunkit till en.

Ett nytt inslag beträffande ej verkställda domar är kontaktperson. Det är inte helt oväntat och speglar den problematik som finns och som successivt blir alltmer besvärlig när det gäller rekrytering av kontaktpersoner.

Länsstyrelsen följer kontinuerligt efter fastlagda rutiner upp varje dom. Det innebär att ansvarig nämnd i den aktuella kommunen omedelbart efter att domen utfärdats från Länsrätten eller Kammarrätten får en skrivelse där Länsstyrelsen begär en redogörelse för hur och när man tänker verkställa domen.

Ger kommunen inte ett tillfredsställande svar på hur verkställelse ska ske återkommer Länsstyrelsen efter en tid med en ytterligare förfrågan. Kan kommunen inte heller då redovisa att konkreta åtgärder inletts för att verkställa domen samt att dröjsmålet är så långt att det måste bedömas som oskäligt initierar Länsstyrelsen en ansökan om utdömmande av särskild avgift. Det sker genom en ansökan hos Länsrätten som kan utdöma en särskild avgift mellan 10 000 och en miljon kronor. Avgiften storlek skall enligt lagstiftaren ligga så högt så att det ej är lönande att inte verkställa en dom.

Länsstyrelsen har under 2006 gjort en ansökan hos Länsrätten om påförande av sanktionsavgift. Ansökan gällde Linköpings kommun och insatsen bostad med särskild service. Länsrätten utdömde sanktionsavgift i det aktuella ärendet med motiveringen att domen ej verkställts inom rimlig tid och att oskäligt dröjsmål därmed uppkommit.

Tabell 1. *Antal ej verkställda LSS-domar i Östergötlands län vid årsskiftet 2006/07 jämfört med tidigare mätningar.*

<i>Kommun</i>	<i>2006/07</i>	<i>2005/06</i>	<i>2004/05</i>	<i>2003/04</i>	<i>2002/03</i>
Linköping	2	4	6	0	0
Mjölby	0	0	0	0	2
Motala	1	3	1	0	0
Norrköping	0	2	1	0	1
Totalt	3	9	8	0	3

4.2 Antalet beslut som ej verkställt

Vid årsskiftet fanns totalt 164 ej verkställda LSS-beslut i länet jämfört med föregående års 153 beslut. Det innebär en fortsatt ökning och att antalet nu är det högsta på åtskilliga år.

Den största ökningen sedan förra mätningen har Motala, Finspång och Söderköping medan Linköping är den kommun som redovisat den kraftigaste minskningen.

Tabell 2. *Antal ej verkställda LSS-beslut i Östergötlands län årsskiftet 2006/07 jämfört med tidigare mätningar, fördelade på kommuner.*

<i>Kommun</i>	<i>2006/07</i>	<i>2005/06</i>	<i>2004/05</i>	<i>2003/04</i>	<i>2002/03</i>
Boxholm	0	0	0	0	0
Finspång	13	7	18	3	12
Kinda	5	0	0	0	0
Linköping	20	42	24	15	24
Mjölby	9	5	3	2	10
Motala	29	8	17	16	21
Norrköping	62	66	37	26	35
Söderköping	15	10	4	10	11
Vadstena	2	5	1	0	1
Valdemarsvik	2	1	3	1	1
Ydre	0	0	1	0	1
Åtvidaberg	7	9	7	2	2
Ödeshög	0	0	0	0	0
Totalt	164	153	115	75	118

Norrköping är nu den kommun i länet som har allra flesta ej verkställda beslut. eller mer än dubbelt jämfört med de kommuner som kommer närmast, Linköping och Motala. Noteras kan också att Söderköping och Åtvidaberg nu kontinuerligt har ej verkställda beslut som stabiliserat sig på en allt högre nivå.

Totalt redovisar tio av länets kommuner att man har ej verkställda beslut. De kommuner som inte har några ej verkställda beslut är Boxholm, Ydre och Ödeshög. Framhållas kan också att Boxholm och Ödeshög sedan mätningarna startade aldrig noterats för något ej verkställt beslut.

4.2.1 Fördelning mellan män och kvinnor

Fördelningen av ej verkställda beslut mellan män och kvinnor visar en övervikt för männen på 110 mot 53 beslut vilket kan jämföras med förra årets siffror 93 mot 60. Mest markerad är tendensen till att fler män än kvinnor har ej verkställda beslut i Norrköping med 46 mot 16. Motsvarande siffror för Motala är 22 mot 7 medan Linköping har en jämnare fördelning eller 11 mot 9.

4.3 Vilka beslut verkställs ej

Tabell 3. *Antal ej verkställda LSS-beslut i Östergötlands län årsskiftet 2006/07, fördelade på insatser och jämfört med tidigare mätningar.*

<i>Lagrum</i>	<i>Insats</i>	<i>2006/07</i>	<i>2005/06</i>	<i>2004/05</i>	<i>2003/04</i>	<i>2002/03</i>
LSS 9:2	Personlig assistans	1	1	5	3	2
LSS 9:3	Ledsagarservice	8	4	8	1	3
LSS 9:4	Kontaktperson	97	111	69	43	68
LSS 9:5	Avlösarservice	3	1	4	4	0
LSS 9:6	Korttidsvistelse	16	5	15	18	28
LSS 9:7	Förlängd skolbarns-Omsorg	3	1	1	0	2
LSS 9:8	Bostad med särskild service för unga	0	0	0	1	0
LSS 9:9	Bostad med särskild service för vuxna	15	19	10	3	12
LSS 9:10	Daglig verksamhet	21	11	3	2	3
<i>Totalt</i>		164	153	115	75	118

Insatsen kontaktperson är som vid tidigare mätningar helt dominerande. Det är också den insatsen som normalt styr minskningen eller ökningen av totalantalet ej verkställda beslut. I år har det dock skett en total ökning trots en smärre minskning av antalet ej verkställda beslut för kontaktperson. Någon ordentlig återgång från förra mätningens rekordnivå är det inte tal om utan antalet beslut är närmare 30 fler än för två år sedan.

Vid en analys av materialet för insatsen kontaktperson framkommer det att det förutom de rapporterade nya ej verkställda besluten också finns en stor grupp kontaktpersoner som slutar och ska ersättas vilket gör att behovet i realiteten i många fall är ännu större än vad statistiken visar.

Flera kommuner framhåller vid tillsyn och andra kontakter med Länsstyrelsen stora svårigheter att hitta kontaktpersoner till gravt funktionshindrade liksom till psykiskt funktionshindrade personer. Problemet ligger i att det i många fall kan krävas närmast yrkesmässig kompetens för att klara av uppdraget.

En viss återgång av antalet ej verkställda beslut för bostad med särskild service kan noteras. Antalet är dock fortfarande mycket högre än för ett par år sedan.

En mycket kraftig ökning redovisas för daglig verksamhet. För två år sedan var antalet ej verkställda beslut tre innan ett trendbrott med elva ej verkställda beslut skedde förra året vilket ska jämföras med en ökning till 21 i nu föreliggande mätning.

Den största ökningen återfinns för insatsen korttidsvistelse där antalet ej verkställda beslut stigit från fem till 16. Ökningen innebär att man nu är tillbaka på den tidigare nivån.

Liksom vid de senaste mätningarna är insatsen bostad med särskild service för unga den enda insatsen där det inte finns något ej verkställt beslut.

4.4 Hur ser det ut i kommunerna?

Tabell 4. *Ej verkställda LSS-beslut årsskiftet 2006/07 fördelade på länets kommuner och respektive insats.*

<i>Kommun</i>	<i>Totalt antal</i>	<i>Insats/Antal</i>
Finspång	13	Kontaktperson/9 Daglig verksamhet/4
Kinda	5	Bostad med särskild service/5
Linköping	20	Kontaktperson/18 Daglig verksamhet/2
Mjölby	9	Kontaktperson/6 Korttidsvistelse/1 Bostad med särskild service/1 Daglig verksamhet/1
Motala	29	Ledsagarservice/4 Kontaktperson/10 Korttidsvistelse/3 Korttidstillsyn/3 Bostad med särskild service/1 Daglig verksamhet/8
Norrköping	62	Kontaktperson/37 Avlösarservice/1 Korttidsvistelse/12 Bostad med särskild service/7 Daglig verksamhet/5
Söderköping	15	Kontaktperson/15
Vadstena	2	Kontaktperson/1 Bostad med särskild service/1
Valdemarsvik	2	Kontaktperson/2
Åtvidaberg	7	Personlig assistans/1 Ledsagarservice/1 Kontaktperson/2 Avlösarservice/2 Daglig verksamhet/1

Noterbart är att insatsen kontaktperson svarar för samtliga 15 ej verkställda beslut i Söderköping medan Åtvidabergs sju ej verkställda beslut är fördelade på fem olika insatser.

4.5 Jämförelsetal för kontaktperson, korttidsvistelse och bostad med särskild service

Tabell 5. *Antal ej verkställda beslut årsskiftet 2006/07 avseende insatserna kontaktperson, korttidsvistelse och bostad med särskild service fördelade på kommuner och jämfört med de två senaste mätningarna.*

<i>Kommun/ LSS-insats</i>	<i>Kontaktperson</i>			<i>Korttidsvistelse</i>			<i>Bostad med särskild service för vuxna</i>		
	06/07	05/06	04/05	06/07	05/06	04/05	06/07	05/06	04/05
Boxholm	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Finspång	9	4	10	0	1	1	0	0	1
Kinda	0	0	0	0	0	0	5	0	0
Linköping	18	41	23	0	1	0	0	0	0
Mjölby	6	1	1	1	1	1	1	1	0
Motala	10	3	7	3	1	6	1	0	3
Norrköping	34	47	22	12	0	2	7	11	5
Söderköping	15	8	1	0	1	2	0	0	0
Vadstena	1	1	1	0	0	0	1	4	0
Valdemarsvik	2	1	1	0	0	2	0	0	0
Ydre	0	0	1	0	0	0	0	0	0
Åtvidaberg	2	5	2	0	0	1	0	3	1
Ödeshög	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totalt	97	111	69	16	5	15	15	19	10

Ovanstående tabell är en jämförelse mellan de senaste årens mätningar för de insatser som genomsnittligt samlar flest ej verkställda beslut. Här kan noteras att Linköping sedan förra mätningen minskat kraftigt från 41 till 18 när det gäller kontaktperson. Minskat har även Norrköping medan Söderköping, Motala, Mjölby och Finspång gått den motsatta vägen och fått fler ej verkställda beslut för kontaktperson.

Beträffande korttidsvistelse har det skett en ökning från fem till 16 ej verkställda beslut. Här ligger hela ökningen på Norrköping som gått från noll till tolv ej verkställda beslut. Förutom Norrköping är det bara Motala och Mjölby som redovisar ej verkställda beslut för korttidsvistelse.

För insatsen bostad med särskild service har en marginell minskning skett sedan förra året men antalet är fortfarande kvar på en alltför hög nivå jämfört med för tre- fyra år sedan. Norrköping har de flesta ej verkställda besluten tätt följd av Kinda som redovisar fem ej verkställda beslut. Noteras kan här att Åtvidaberg fått en ny gruppboende vilket inneburit att deras tidigare tre ej verkställda beslut nu är borta.

I sammanhanget måste dock liksom vid tidigare undersökningar påpekas att det, i första hand när det rör sig om boenden, finns ett mörkertal då en del kommuner tidvis avvaktar med att fatta beslut tills man vet att det kan verkställas inom stipulerad tid.

4.6 Hur lång tid kan gå innan ett beslut verkställs?

Det är ur rättsäkerhetssynpunkt av stor vikt att kunna konstatera hur gammalt ett ej verkställt beslut är samt även att analysera orsakerna till varför ett beslut ej verkställts. Enligt förvaltningslagen ska ett gynnande beslut i princip verkställas omedelbart. Tre månader är sedan många år den tidsgräns vilken ansetts som acceptabel även om viss flexibilitet i praktiken tillämpas om exempelvis en byggnation av en gruppbofastad redan påbörjats.

Tabell 6. *Hur gamla är de ej verkställda besluten? Mätpunkt årsskiftet 2006/07. Kommunvis fördelning.*

<i>Kommun</i>	<i>Tidsintervall/månader</i>			
	<i>0-3</i>	<i>3-6</i>	<i>6-12</i>	<i>>12</i>
Finspång	2	4	6	1
Kinda	5	0	0	0
Linköping	0	1	1	18
Mjölby	8	0	0	1
Motala	14	6	5	4
Norrköping	20	15	14	13
Söderköping	0	0	0	15
Vadstena	0	1	1	0
Valdemarsvik	2	0	0	0
Åtvidaberg	4	0	1	2
Totalt	55	27	28	54
Andel av samtliga i %	34	16	17	33

Den stora skillnaden mot förra mätningen är att det är färre äldre ej verkställda beslut. En tredjedel av de ej verkställda besluten är äldre än 12 månader mot 46 % förra året. När det gäller beslut äldre än sex månader är siffrorna 50 % mot 72 %. Den noterade förändringen kan vara ett trendbrott mot de senaste mätningarnas allt äldre beslut.

De äldsta besluten gäller liksom tidigare i första hand kontaktperson. Utmärkande är här Linköping och Söderköping som i princip bara har ej verkställda beslut för kontaktperson och där i stort sett alla är äldre än 12 månader.

Norrköping som totalt har flest ej verkställda beslut har en jämnare fördelning mellan tidsperioderna. Besluten om korttidsvistelse är förhållandevis nya medan främst kontaktperson men även bostad med särskild service är äldre än sex månader.

För Mjölby är de ej verkställda besluten om kontaktperson mindre än en månad gamla och detsamma gäller för Kindas ej verkställda beslut om bostad med särskild service.

Åtvidabergs ej verkställda beslut ligger under tremånadersgränsen förutom för kontaktperson.

Motala har ett begränsat antal äldre ej verkställda beslut. Det gäller i ett par fall daglig verksamhet där den enskilde själv valt att hoppa av och i några fall korttidsvistelse samt kontaktperson.

4.7 Erbjudande om insats enligt beslutet

Vid olika tillfällen har det i enkätsvar till Länsstyrelsen framhållits att en del beslut blir inte verkställda inom tremånadersgränsen beroende på att den enskilde tackat nej eller vill ha insatsen verkställd på ett annat sätt än det som erbjudits.

Tabell 7 *Har den enskilde fått erbjudande enligt beslutet?*

Kommun	Ja, men den enskilde har tackat nej	Nej	Svar saknas
Finspång	1	12	
Kinda		5	
Linköping	2	18	
Mjölby	1	8	
Motala	14	15	
Norrköping	3	56	3
Söderköping	3	12	
Vadstena		2	
Valdemarsvik		2	
Åtvidaberg	2	2	3
<i>Totalt</i>	<i>26</i>	<i>132</i>	<i>6</i>

Enkätsvaren visar att det stora flertalet eller 132 personer vilket motsvarar 80 % inte har fått något erbjudande i enlighet med beslutet.

Flest erbjudanden har lämnats i Motala där 14 personer av 29 fått erbjudande men tackat nej till insats. I Norrköping har tre personer erbjudits insats men tackat nej av totalt 62 personer.

4.8 Avslag trots bedömt behov

Tabell 10. *Avslag trots bedömt behov*

Kommun	Bostad med särskild service	Kontaktperson
Linköping	6	
Motala		1
Norrköping	3	
Totalt	9	1

I enkäten ställdes frågan om en begäran om insats avslagits trots bedömt behov.

Totalt tre kommuner har gett avslag trots bedömt behov. Alla utom en gäller bostad med särskild service i länets två största kommuner. Linköping har sex avslag trots bedömt behov medan Norrköping har tre avslag.

Totalt var det tio avslag mot förra mätningens 16.

4.9 Åtgärder som genomförts för att minska antalet ej verkställda beslut

Länsstyrelsen för i samband med kommunbesök kontinuerligt en dialog med kommunerna om åtgärder för att minska och på sikt eliminera antalet ej verkställda beslut.

LSS omfattas inte av den nya bestämmelse om rapporteringsskyldighet av ej verkställda beslut inom socialtjänsten som trädde i kraft den 1 juli 2006. Därmed finns inte heller möjligheten att hos Länsrätten ansöka om sanktionsavgift om dröjsmålet med att verkställa ett beslut blir oskäligt långt utan den möjligheten finns bara beträffande ej verkställda domar.

Länets kommuner är dock mycket medvetna om den skärpning som generellt har skett vid uppföljning av beslut. Den senaste mätningen visar också att tidsåtgången för att ett beslut ska verkställas blivit kortare det senaste året. Merparten av de äldsta besluten ligger på insatsen kontaktperson.

Flera av de större kommunerna har också fokuserat på kontaktperson med särskilda insatser för att få ner antalet ej verkställda beslut. Här är Motala och det senaste året Linköping exempel på kommuner som genom riktade åtgärder lyckats få ner antalet på en acceptabel nivå.

Beträffande särskilda boenden har Norrköping under flera år arbetat med planering och genomförande av ett bostadsförsörjningsprogram som på sikt inte bara ska säkra verkställigheten utan också ge en flexibilitet i utbudet för den funktionshindrade. Det innebär dock inte att man kan undgå problem att verkställa en del beslut då den enskilde kanske har behov som det för tillfället inte finns något ledigt boende för.

Linköping har mot bakgrund av ett stort antal domar och en utdömd sanktionsavgift inlett en långsiktig planering och håller för närvarande på att tillskapa tre nya gruppboendestäder.

Planering och prognosarbete pågår också i flertalet av länets kommuner för att kunna möta det framtida behovet av LSS-insatser. Det gäller inte minst boende för ungdomar samt daglig verksamhet där kraven på funktionalitet och meningsfullhet står i fokus på ett helt annat sätt än tidigare.

5. HANDLÄGGNING

Länsstyrelsen har under flera år med hänvisning till JO-uttalande 2000-09-06, dnr 2577-2000, rekommenderat kommunerna att vid resursbrist avslå en ansökan om denna ej kan verkställas inom tre månader. Detta för att öka rättsäkerheten och ge sökanden tillfälle att få ärendet prövat i högre instans. Ett tillvägagångssätt som också ger Länsstyrelsen möjlighet att följa upp att domar verkställs och om så inte sker ansöka hos Länsrätten om sanktionsavgift.

6. SÄRSKILD AVGIFT - LSS

Bestämmelsen om särskild avgift (sanktionsavgift) regleras i LSS-lagstiftningens 28 § det sägs:

28 a § En kommun eller ett landsting som underlåter att utan skäligt dröjsmål tillhandahålla en insats enligt 9 § som någon är berättigad till enligt en domstols avgörande, skall åläggas att betala en särskild avgift. Avgiften tillfaller staten.

28 b § Den särskilda avgiften fastställs lägst till tio tusen kronor och högst en miljon kronor.

När avgiftens storlek fastställs skall det särskilt beaktas hur länge dröjsmålet pågått och hur allvarligt det i övrigt kan anses vara.

Avgiften får efterges om det finns synnerliga skäl för det. I ringa fall skall inte någon avgift tas ut.

28 c § Frågor om särskild avgift prövas efter ansökan av länsstyrelsen av den länsrätt inom vars domkrets kommunen är belägen. En ansökan som avser ett landsting prövas av den länsrätt inom vars domkrets landstingets förvaltning förs.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

28 d § Om en kommun eller ett landsting efter att ha ålagts att betala särskild avgift fortfarande underlåter att tillhandahålla insatsen får ny särskild avgift dömas ut.

Särskild avgift får dömas ut bara om ansökan enligt 28 c § delgetts kommunen eller landstinget inom två år från det att domen om insatsen vunnit laga kraft.